

gaard, chefkonsulent UNI-C. Anden del af høringen havde som tema: Ændrer informations-teknologien folkestyrets måde at fungere på? Oplægsholdere var Søren Christensen, amtmand, Anne E. Jensen, adm. direktør, Dansk Arbejdsgiverforening, og Rolf Jensen, direktør, Institutet for Fremtidforskning. Rapporten fra høringen er optrykt som bilag 20.

I april 1996 arrangerede udvalget i samarbejde med Projekt Offentlig Sektor - vilkår og fremtid en konference om "den grå zone", dvs. nye blandingsformer mellem offentlig og privat organisation, og de problemer, som er forbundet hermed. Oplægsholdere var Carsten Greve, adjunkt, AUC, Palle Simonsen, direktør for ATP og tidligere finansminister, Ole P. Kristensen, adm. direktør i Falcks Redningskorps A/S og formand for Statens Udliciteringsråd, og Terkel Andersen, formand for Udvalget vedrørende frivilligt socialt arbejde. Resumeet fra konferencen er optrykt som bilag 21.

I maj 1996 holdt udvalget på baggrund af et skriftligt oplæg fra lektorerne Lars Bille, KU, og Jørgen Elklit, ÅU, et møde med Lars Bille, som redegjorde for udviklingen i de politiske partier. Det skriftlige oplæg til mødet er optrykt som bilag 22.

Magtudredning i Danmark

Udvalget har fået belyst erfaringerne fra de norske og svenske magtudredninger. Både den norske og den svenske magtudredning har indfriet de forventninger, som med rimelighed kan stilles til sådanne projekter. De har betydet en stimulans til samfundsforskningen i de to lande, de har medvirket til at skabe debat, de har kastet lys over forskningsmæssigt uoplyste områder, og de har medvirket til at skabe mere realistiske opfattelser om de politiske systemer i de to lande.

Hvad det sidste angår, har begge udredninger eksempelvis bidraget til at punktere myten om parlamentet som det eneste magtfulde organ i de to politiske systemer, selv om hverken Stortinget eller Riksdagen indtager nogen særlig central placering i henholdsvis den norske og den svenske magtudredning.

Det har været opfattelsen i udvalget, at situationen i Danmark i midten af 1990'erne ikke uden videre er den samme, som da de norske og svenske magtudredninger blev sat i gang. Det skyldes bl.a., at der i Danmark, dog ikke

direkte under etiketten 'magtudredning', tidligere har været gennemført forskning af tilsvarende karakter som de svenske og norske udredninger. Eksempelvis finansierede Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd fra slutningen af 1970'erne et forskningsprojekt om den politiske beslutningsproces i Danmark (jf. bilag 19). Ydermere kan mange af resultaterne fra den norske og måske specielt den svenske magtudredning kaste lys også over danske forhold.

Hertil kommer, at den samfundsvidenskabelige forskning over en længere årrække synes at have orienteret sig mere og mere mod konkrete problemstillinger, der er særdeles relevante for den løbende demokratidebat og folkestyrets justering til at virke under ændrede vilkår. Udvalget er således bekendt med en række projekter af denne type, som enten er i gang eller under forberedelse (jf. bilag 8-19).

Udvalget har i forlængelse heraf holdt sig til den hovedopgave, som er skitseret i indledningen af denne beretning, og har således ikke fundet grundlag for selv at igangsætte en magtudredning.

Demokratiet på den internationale dagsorden

Som nævnt har de norske og svenske magtudredninger medvirket til at stimulere til debat om magt og, nok især for Sveriges vedkommende, om demokrati. Den svenske magtudredning har således udgjort en del af baggrunden for oprettelsen af et såkaldt Demokratiråd. Det svenske demokratiråd, som er beskrevet i et notat (bilag 23), har blandt andet i to rapporter taget temperaturen på det svenske demokrati.

Denne udvikling i Sverige, hvor kvaliteten af det svenske demokrati bliver genstand for vurdering, er i harmoni med en international tendens til at sætte demokratiet på dagsordenen. Denne tendens må bl.a. ses i lyset af udviklingen i Østeuropa og andre dele af verden, hvor totalitære regimer er brudt sammen og der er indført politisk demokrati.

I relation til udviklingen i den tredje verden er demokrati- og demokratiseringsspørgsmålet ligeledes blevet aktualiseret, blandt andet i forbindelse med handelssamkvem og udviklingsbistand.

Senest er med hjemsted i Stockholm i 1995 oprettet et internationalt 'Institute for Democracy and Electoral Assistance' (IDEA) med